

Arte Havenaar, nieuwe missionair werker Perron 61 in Zoetermeer

'Laat het evangelie zichzelf maar bewijzen'

'Als middelbare scholier was ik best een radicale', grinnikt Arte tussen twee happen door, 'Ik had een zwart-wit wereldbeeld.' Hij is pas 21, dus zo heel lang geleden kan dat niet zijn. Al zou je dat op grond van zijn cv niet zeggen. Arte Havenaar, de nieuwe missionair werker in Zoetermeer, heeft voor zijn leeftijd al heel wat in zijn bagage.

We lunchen op een terras in het centrum van zijn geboortestad Gouda; hij is aan komen fietsen vanuit zijn ouderlijk huis in Waddinxveen. Over een paar dagen vertrekt hij voor een maand naar Albanië, alleen. 'Met niet veel meer dan een paar wandelschoenen. Op de drempel van mijn nieuwe baan, wil ik me geestelijk voorbereiden door me af te zonderen.' Waarom Albanië? 'Een interessant land, één van de laatste landen die afscheid namen van het communisme. Het land is relatief onbekend, maar heeft een boeiende geschiedenis, met invloeden van de Romeinen en Ottomanen. Maar los daarvan: het lijkt me een uitgelezen plek voor lange wandelingen, om de bijbel te bestuderen en om in de stilte God te zoeken.'

Open minded

Op 16-jarige leeftijd deed hij belijdenis in de Hervormde gemeente in Waddinxveen. 'Ik kom uit een warm, hecht en kerkelijk zeer actief gezin. Van jongs af aan ben ik bezig geweest met geloof. Als muzikant raakte ik betrokken bij de HGJB, waar ik speelde op verschillende conferenties en evenementen. Mijn ouders zijn erg 'open minded'. We konden bij wijze van spreken op zaterdag naar Hillsong en op zondag naar de gereformeerde bond. Ze organiseerden werkvakanties voor jongeren uit de gemeente. Tijdens een van die reizen, werd me duidelijk dat ik iets wilde met Gods missie voor deze wereld. Daarom ben ik theologie gaan studeren aan de Christelijke Hogeschool in Ede.' Tijdens het stagejaar van zijn studie koos Arte bewust voor een seculier studentenhuus. 'Ik heb nagedacht over de vraag of mijn keuze voor het christelijk geloof niet louter psychologisch of sociologisch te verklaren is. Was het niet gewoon groepsdruk? Meehobbelen in een christelijk gezin, kerkelijk jeugdwerk, een christelijke school, etc. Onder één dak wonen met studenten van wie niemand geloofde, vond ik leerzaam. Laat het evangelie zichzelf maar bewijzen, dacht ik.'

Spangen

'Overdag deed ik missionair werk, bij 'Geloven in Spangen', het IZB-project in Rotterdam-West, 's avonds trof ik medebewoners die me intellectueel uitdaagden om na te denken over levensbeschouwelijke vragen. Dat leverde weleens slapeloze nachten op, ja, want er zijn heel wat kaartenhuizen ingestort. Veel dogma's moest ik achterlaten; de uitdaging is om wel te blijven leven met hoop. Er kwamen nieuwe zekerheden voor in de plaats. Ik heb meer oog gekregen voor het mysterie. Mijn geloof hoeft niet te 'kloppen'. Het is geen sluitend systeem. Het is niet waterdicht, maar God valt, om zo te zeggen, niet door de gaten heen.'

Het werk bij 'Geloven in Spangen' omschrijft hij als een optimale eerervaring'. Nico (van Splunter, die leiding geeft aan het missionair-diaconale werk) gaf me veel eigen verantwoordelijkheid. 'Ik heb veel van hem geleerd. Misschien wel vooral dit: loslaten. Het hangt niet van ons af. God gaat zijn verrassende gang.'

Relaties

In de relatief jonge multiculturele geloofsgemeenschap ontdekte Arte het belang van relaties. 'Gesprekken van hart tot hart, samen eten zijn vanzelfsprekend onderdeel van een gemeenschap. We delen het hele leven met elkaar, inclusief de moeilijkheden, de twijfel. Ik heb er ontdekt hoe essentieel dit is voor echt kerkzijn. Als ik het vergelijk met gemeenten die ik tot dan toe kende, dan denk ik: we

vergeten vaak het leven te vieren. Je voelt je bij 'Geloven in Spangen' veel minder 'toeschouwer'; je ervaart eerder dat je deel uitmaakt van een familie, een gemeenschap 'waar liefde woont.' Voor buitenstaanders en nieuwkomers is die saamhorigheid een opvallend kenmerk. Nog zo'n vanzelfsprekendheid: de gemeente is maatschappelijk betrokken. We leven op goede voet met andere instanties in de wijk en werken graag samen.'

Aan het eind van zijn stage nam Arte intrek in het Spangenhuis, een studentenhuis naar een idee van Nico van Splunter. Zeven jongeren hebben een kamer in het grote pand. In ruil voor een lage huur investeren ze in activiteiten voor de wijk. 'Een leerzame ervaring. We leerden onder andere ruimte te laten voor het onverwachte. Veel dingen die vooraf bedenkt, blijken in de praktijk niet of anders uit te pakken. En tot je verrassing heb je soms diepgaande gesprekken met wildvreemden.'

Verrassend

De ervaringen gaan allemaal mee in de rugzak, naar Zoetermeer. Arte verhuist straks van een van de meest multiculturele wijken, naar één van de grootste Vinexlocaties van ons land. 'Ik moet oppassen voor het gevaar dat ik zaken ga kopiëren. Het missionaire project Perron 61 en de (nieuwe) Oosterkerk in Zoetermeer hebben hun eigen context en geschiedenis. In de komende maanden ga ik me daar grondig in verdiepen. Een van de dingen die ik heb geleerd is, dat je niet veel energie moeten steken in pogingen om het evangelie te 'vertalen' naar de praktijk. Dat komt al gauw betweterig en belerend over. Laat het evangelie maar klinken in de context, kijk wat er gebeurt, ontdek het samen. Wat betekent dit woord van God voor ons dagelijks leven. Zo'n aanpak heeft niet alleen iets ontspannends, maar is ook verrassender.'

In Zoetermeer wacht een boeiend werkterrein. De laagdrempelige Perronmeetings voor wijkbewoners moeten verder worden uitgebouwd. De vraag naar de bediening van sacramenten in missionaire situaties is actueel. En er is een nauwe samenwerking met de moedergemeente, in het splinternieuwe kerkgebouw, in het hart van de wijk. 'Beide partijen moeten elkaar willen dienen en elkaar het beste gunnen', zegt Arte. 'Anders levert zo'n *mixed economy of church* meer ellende op dan vrucht. Als je snel wilt reizen moet je alleen gaan; als je het lang wilt volhouden moet je samen gaan. Dus als we gaan, gaan we samen.'